

Тест спецификациясы

1. Тақырыбы: «Қазақ тілі және әдебиеті» блогы бойынша педагог қызметкерлерге арналған тест.

2. Құрастырылу мақсаты: Тест бастауыш, негізгі орта және жалпы орта білімнің жалпы білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында жұмыс істейтін педагог қызметкерлерді аттестаттау барысында Ұлттық біліктілік тестілеуді өткізу мақсатында құрастырылған.

3. Міндеті: Педагог қызметкерлердің біліктілік деңгейінің біліктілік талаптарға сәйкестігін анықтау.

4. Тест мазмұны: Тест үш блоктан тұрады.

Б1 бөлігі - бір дұрыс жауабы бар (1/5) 50 тапсырма,

Б2 бөлігі - бір немесе бірнеше дұрыс жауабы бар (б/б) 10 тапсырма,

Б3 бөлігі - екі мәнмәтінге бір дұрыс жауабы бар 10 тапсырма.

Тестке негізгі бөлімдердің материалдары енгізілді.

Тест тапсырмалары 3 күрделілік деңгейінен тұрады.

Бірінші деңгей (А) - 18 тапсырма.

Екінші деңгей (В) - 42 тапсырма.

Үшінші деңгей (С) - 10 тапсырма.

№	Тақырып	№	Тақырыпша	Күрделілік деңгейі	Тапсырма формасы	Тапсырма саны
1	Лексика. Сөздік қор.	1	Сөздің тура және ауыспалы мағыналары. Көп мағыналы сөздер. Омоним, синоним, антоним, тұрақты тіркес, мақал-мәтел. Көнерген сөздер, неологизмдер. Кірме сөздер мен диалект сөздер, кәсіби сөздер мен терминдер. Табу. Эвфемизмдер мен дисфемизмдер.	В	1/5	3
2	Фонетика. Үндестік заңы. Буын және тасымал.	1	Тіл дыбыстары туралы жалпы ұғым. Дауысты, дауыссыз. дыбыстардың жіктелуі Үндестік заңы. Орфография, орфоэпия. Буын және тасымал. Екпін. Екпіннің түрлері.	В	1/5	3
3	Сөзжасам.	1	Сөздік құрам. Түбір сөз. Түбір және қосымша. Жұрнақ. Туынды түбір мен түбірлес сөздер. Біріккен сөз, қос сөз, қысқарған сөздер.	В	1/5	3
4	Морфология. Зат есім, сын есім.	1	Зат есімнің түрлері. Сын есімнің түрлері.	В	1/5	3

5	Сан есім, есімдік.	1	Сан есімнің түрлері. Есімдіктің түрлері.	В	1/5	2
6	Етістік	1	Етістіктің түрлері, категориялары.	А	1/5	3
7	Үстеу. Еліктеу сөздер, одағай, шылау.	1	Үстеудің түрлері. Еліктеу сөздер, одағай, шылау.	В	6/6	1
8	Синтаксис. Сөз тіркесі, сөйлем	1	Сөз тіркесінің түрлері. Сөйлемнің айтылу мақсатына қарай бөлінуі.	В	6/6	1
9	Сөйлем мүшелері.	1	Сөйлем мүшелері. Сөйлемнің бірыңғай, айқындауыш, жалпылауыш мүшелері.	В	1/5	2
10	Жай сөйлем.	1	Жақты, жақсыз сөйлем. Жалаң және жайылма сөйлем. Толымды, толымсыз және атаулы сөйлем.	А	6/6	1
11	Құрмалас сөйлем.	1	Салалас, сабақтас құрмалас сөйлем, түрлері.	В	6/6	1
		2	Аралас құрмалас сөйлем, түрлері.	С	1/5	2
12	Оқшау сөздер, төл сөз.	1	Оқшау сөздер. Қыстырма және қаратпа сөздер. Төл сөз, автор сөзі, төлеу сөз. Одағай сөздер.	А	1/5	3
13	Пунктуация. Тыныс белгілері.	1	Нүкте, көп нүкте. Қабаттаса келген тыныс белгілері. Тырнақша, жақша.	С	6/6	1
14	Стилистика. Сөз мәдениеті. Шешендік сөз.	1	Стиль, оның түрлері. Сөз мәдениеті. Шешендік өнердің тарихы. Шешендік сөздің түрлері.	С	1/5	1
15	Ежелгі дәуір әдебиеті.	1	Орта ғасырдағы түркі әдебиеті (Әбунасыр әл-Фараби, Ахмет Йассауи, Жүсіп Баласағұни, Махмұт Қашқари).	В	1/5	3
16	Ауыз әдебиеті.	1	Тұрмыс-салт жырлары, ертегілер. Аңыздар, шешендік сөздер, айтыс, оның түрлері. Мақал-мәтел, жұмбақтар.	А	1/5	3
		2	Батырлар жыры. Лиро-эпостық жырлар.	А	1/5	3

17	Жыраулар поэзиясы. (XV – XVIII ғ. әдебиеті).	1	Асан қайғы, Қазтуған, Доспамбет, Шалкиіз жырау, Бұхар жырау, Ақтамберді, Жиёмбет, Үмбетей.	В	1/5	3
18	XIX ғ. I жартысындағы әдебиет.	1	Махамбет Өтемісұлы, Дулат Бабатайұлы, Мұрат Мөңкеұлы, Шортанбай Қанайұлы, Сүйінбай Аронұлы. Майлықожа.	В	1/5	3
19	XIX ғ. II жартысындағы ағартушылар.	1	Шоқан Уалиханов, Ыбырай Алтынсарин.	В	1/5	2
20	Абай Құнанбайұлы.	1	Өмірі, өлеңдері, поэмалары мен қарасөздері.	В	б/б	1
21	XIX ғ. II жартысындағы әдебиет. Ақын - сазгер - әншілер	1	Біржан сал, Ақан сері, Ә.Найманбаев, Үкілі Ыбырай, Балуан Шолақ.	В	б/б	1
22	XX ғ. басындағы әдебиет.	1	С.Торайғыров. Шәкәрім Құдайбердіұлы, Ахмет Байтұрсынов, Жүсіпбек Аймауытов, Міржақып Дулатов, Мағжан Жұмабаев, Мәшһүр Жүсіп Көпейұлы. Сәкен Сейфуллин, Ілияс Жансүгіров, Бейімбет Майлин.	В	б/б	1
23	Ұлы Отан соғысы және одан кейінгі жылдардағы әдебиет	1	Қасым Аманжолов, Баубек Бұлқышев, Жамбыл Жабаев. Сәбит Мұқанов, Ғабит Мүсірепов, Ғабиден Мұстафин.	С	1/5	1
		2	Мұхтар Әуезовтің өмірі мен шығармашылығы, 20-30ж. әңгімелері, аудармалары, драматургиясы. Романдары. «Абай жолы» роман-эпопеясы.	С	б/б	1
24	Туысқан халықтар әдебиеті.	1	Туысқан халықтар әдебиеті. Р.Ғамзатов, М.Жәлел, Ш.Айтматов т.б.	А	б/б	1
25	Әдебиет теориясы.	1	Троп, фигура, өлең құрылымы, ұйқасы және олардың түрлері.	С	1/5	2

26	XX ғ. ортасы және аяғындағы әдебиет, қазіргі заман әдебиеті.	1	Поэзия М.Мақатаев, Қ.Мырзалиев, Т.Молдағалиев, Ф. Оңғарсынова, Ж.Молдағалиев, О.Сүлейменов, М.Шаханов, Ж.Нәжімеденов, Т.Айбергенов, Қ.Бекқожин, С Жүнісов.	В	1/5	3
		2	Проза және драматургия. І.Есенберлин, Ә.Нұрпейісов, Т.Ахтанов, Б.Момышұлы, М.Мағауин, Д.Исабеков, Ә.Кекілбаев, Ш.Мұртаза, О.Бөкей, Қ.Жұмаділов, Б.Соқпақбаев.	В	1/5	2
27	Мәнмәтіндік тапсырмалар (мәтін, кесте, графика, статистикалық ақпараттар, суреттер және т.б.).	Қазақ тілі (1 мәтінге 5 тапсырма)	А,А,В,В, С	1/5	5	
		Қазақ әдебиеті (1 мәтінге 5 тапсырма)	А,А,В,В, С	1/5	5	
Тестінің бір нұсқасында тапсырмалар саны						70

5. Тапсырма мазмұнының сипаттамасы:

Фонетика мен графика: орфографиялық және орфоэпиялық дағдылар.

Орфоэпия мен орфография: әдеби тіл нормалары мен орфографиялық біліктіліктері.

Лексика: тілдік материалдарда лингвистикалық білімдерін қолдана білу.

Сөзжасам: тілдік материалдарда лингвистикалық білімдерін қолдана білу.

Морфология: тілдік материалдарда лингвистикалық білімдерін қолдана білу.

Синтаксис: тілдік материалдарда лингвистикалық білімдерін қолдана білу.

Пунктуация: тыныс белгілерді қолдана білу дағдылары;

Стилистика: әдеби тілді меңгеру дәрежелері, сөйлем құрау дағдылары.

Халық ауыз әдебиеті: түрлері, ерекшеліктері.

Ежелгі дәуір әдебиеті: жазба ескерткіштерінің тарихы, түрлері.

XI-XVIII ғ. әдебиет: жыраулар поэзиясының даму кезеңдері, өкілдері.

XIX ғ. I жартысындағы әдебиет: әдеби ағымдар.

XIX ғ. II жартысындағы әдебиет: жаңа әдеби ағымдар мен бағыттардың, реализмнің тууы.

XX ғ. басындағы әдебиет: 20-30 жылдардағы әдебиет; әдеби жанрдың дамуы және көрнекті өкілдері.

Ұлы Отан соғысы және одан кейінгі жылдардағы әдебиет: Ұлы Отан соғысы кезіндегі және одан кейінгі жылдардағы қазақ әдебиетінде соғыс, отаншылдық тақырыптың қалыптасуы; жанрлардың дамуы және көрнекті өкілдері.

Туысқан халықтар әдебиеті: туысқан халықтар әдебиеті туралы түсінігі.

Әдебиет теориясы: әдеби-теориялық ұғымдар түсінігі.

Қазіргі әдебиет: қазіргі заман әдебиеті, жанрлық ерекшелігі.

6. Тапсырмалар орындалуының орташа уақыты:

Тестінің бір тапсырмасын орындап шығуға белгіленген уақыт - 2 минут.

Тестінің толық орындалу уақыты – 140 минут.

7. Нұсқалар мен тапсырмалар саны:

Тест нұсқаларының баламалылығы:

- тестілердің спецификацияға сай құрылуымен;
- өзара ауыстыруға келетін тапсырмалардың әр түрлі нұсқаларда бір орында келуімен;
- барлық нұсқаларда күрделілік деңгейінің бірдей болып келуімен жүзеге асырылады.

Бір тестіде 70 тапсырма.

8. Бағалау.

Аттестация кезінде тестілеудің жиынтық балы есептелінеді.

Бес жауап нұсқасынан бір дұрыс жауап таңдалған тапсырма үшін - 1 балл, дұрыс орындалмаған тапсырмаға 0 балл алады.

Бірнеше жауап нұсқасынан барлық дұрыс жауаптар үшін - 2 балл,

- жіберілген бір қате үшін - 1 балл,
- екі және одан көп қате жауап үшін – 0 балл беріледі.

9. Ұсынылатын әдебиеттер тізімі:

1. Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігімен бекітілген «Білім беру ұйымдарында пайдалануға рұқсат етілген оқулықтардың, оқу-әдістемелік кешендердің, оқу құралдарының және басқа да қосымша әдебиеттердің, оның ішінде электрондық жеткізгіштердің тізбелері».

2. Қазақ тілі. Т.М.Артыкова, Б. Немеренова. Учебник для 7 класса общеобразовательной школы с русским языком обучения, Алматы «Атамұра» 2007;

3. Қазақ тілі мен әдебиеті, Ф.Ш.Оразбаева, Ж.Т.Дәулетбекова, А.Қ.Рауандина, Р.С.Рахметова, Қ.С.Жайлаубаева 2019, Алматы: Көкжиек-Гаризонт, 8-сынып;

4. Қазақ тілі, Ф.Ш.Оразбаева, Ж.Т.Дәулетбекова, А.Қ.Рауандина, Р.С.Рахметова, Қ.С.Жайлаубаева 2019, Алматы: Көкжиек-Гаризонт, 9 сынып;

5. Қазақ тілі, Ф.Ш.Оразбаева, Ж.Т.Дәулетбекова, А.Қ.Рауандина, Р.С. Рахметова, Б.Қ.Мүкеева, Алматы: Көкжиек-Гаризонт, 10 сынып, 1 бөлім;

6. Қазақ тілі, Т.Артыкова, 2012, 7-сынып;

7. Қазақ тілі, Т.Артыкова, 2015 ж., 6-сынып;

8. Қазақ тілі, С.Дюсебаев, 2008, Бағдарлама №1080, 9 сынып;

9. Қазақ тілі, Т. Артыкова, Б. Немеренова, 2007 ж., Бағдарлама №1080, 5-сынып;

10. Қазақ тілі, Т.Артыкова, Г.Ермекбаева, «Атамура»2012ж. 8 сынып;

11. Қазақ тілі, Т.Артыкова 2010 ж. «Атамура» 5 сынып 11.Қазақ әдебиеті, К.Абдесулы 10 бет, 7-сынып, Астана «Арман-Пв» 2011ж.;

12. Қазақ әдебиеті, О.Абдиманулы, С.Дюсебаев.11-сынып, Алматы, «Мектеп», 2015 ж.;

13. Қазақ әдебиеті, Турсынғалиева. 68 бет 6-сынып, Астана «Арман- Пв», 2011 ж.;

14. Қазақ әдебиеті, У.Асыл, 10-сынып, Алматы, «Мектеп», 2014 ж.;

15. Қазақ әдебиеті, С.Дүйсебаев 8-сынып, 12 бет Алматы, «Білім»,2009.